

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ НАФТИ І ГАЗУ
Інститут природничих наук і туризму

Кафедра туризму

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор інституту

природничих наук

_____ В. Г. Омельченко

«___» _____ 2018 року

ІСТОРІЯ ТУРИЗМУ

(назва навчальної дисципліни)

РОБОЧА ПРОГРАМА

Перший (бакалаврський) рівень

(рівень вищої освіти)

галузь знань

24 Сфера обслуговування

(шифр і назва)

спеціальність

242 «Туризм»

(шифр і назва)

спеціалізація

_____ (назва)

вид дисципліни

обов'язкова
обов'язкова /вибіркова

Івано-Франківськ-2018

Робоча програма дисципліни «Історія туризму» для студентів, що навчаються за освітньо-професійною програмою на здобуття ступеня **бакалавр** за спеціальністю «Туризм».

Розробник:

зав. кафедри туризму, к.і.н., доцент _____ В. П. Передерко

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри туризму.

Протокол від « ____ » _____ 2018 року № ____.

Завідувач кафедри туризму _____ Л. М. Архипова

Узгоджено:

Завідувач випускової кафедри туризму

_____ Л. М. Архипова

1 ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Ресурс годин на вивчення дисципліни «Історія туризму» згідно з чинним РНП, розподіл по семестрах і видах навчальної роботи для різних форм навчання характеризує таблиця 1.

Таблиця 1 – Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни «Історія туризму»

Найменування показників	Всього		Розподіл по семестрах			
			Семестр 1		Семестр ____	
	Денна форма навчання (ДФН)	Заочна (дистанційна) форма навчання (ЗФН)	Денна форма навчання (ДФН)	Заочна (дистанційна) форма навчання (ЗФН)	Денна форма навчання (ДФН)	Заочна (дистанційна) форма навчання (ЗФН)
Кількість кредитів ECTS	4		4			
Кількість модулів	2		2			
Загальний обсяг часу, год	120		120			
Аудиторні заняття, год, у т.ч.:	54		54			
лекційні заняття	36		36			
семінарські заняття	18		18			
практичні заняття	-	-	-	-		
лабораторні заняття	-	-	-	-		
Самостійна робота, год, у т.ч.	66		66			
виконання курсової роботи	-	-	-	-		
виконання контрольних (розрахунково-графічних) робіт	-	-	-	-		
опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	-	-	-	-		
опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	66		66			
підготовка до практичних занять та контрольних заходів	-	-	-	-		
підготовка звітів з лабораторних робіт	-	-	-	-		
підготовка до екзамену	-	-	-	-		
Форма семестрового контролю	Іспит		Іспит			

2 МЕТА ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Друга половина ХХ століття супроводжувалася неабияким зростанням туристських потоків, що обумовило бурхливий розвиток індустрії туризму та потребу в підготовці кваліфікованих кадрів для цієї галузі. Цілком закономірно, що на певному етапі розвитку туристської освіти виникла потреба в історичному усвідомленні процесів виникнення та розвитку такого багатогранного соціально-культурного явища, яким є туризм. І сьогодні історія туризму перетворилася на таку ж нормативну професійну навчальну дисципліну як, наприклад, історія техніки чи архітектури.

Як навчальна дисципліна історія туризму має загальноосвітнє та суто прикладне завдання. Останнє зумовлено фаховою специфікою менеджера готельного, курортного та туристського сервісу, що вимагає знання історії відкриття та туристського засвоєння територій, історії створення туристських фірм, спілок та товариств, досвіду попереднього керівництва туристською галуззю.

Метою вивчення дисципліни є формування у студентів системи теоретико-практичних знань з історії туризму, створення цілісної системи знань про роль туризму в житті суспільства, вивчення досвіду організації та ефективності функціонування сфери туризму у світі та Україні.

Основними **завданнями** курсу є визначення загальних закономірностей розвитку туризму; дослідження передумов для розвитку напрямів туризму (економічні, соціальні, демографічні, культурні, екологічні); вивчення генези розвитку готельної і ресторанної справи; ознайомлення з основними етапами розвитку туризму у світі та на українських землях.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен демонструвати такі результати навчання через знання, уміння та навички:

- знати основні етапи географічного пізнання світу;
- описувати причини та напрямки мандрівництва у різні історичні епохи;
- характеризувати особливості розвитку туризму на українських землях;
- з'ясувати основні передумови та тенденції туристського освоєння територій;
- визначати фактори, що сприяли становленню та розвитку туризму;
- характеризувати зміни у соціальному складі подорожуючих та організаційних формах туризму;

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів **компетентностей, передбачених відповідним стандартом вищої освіти України:**

загальних:

- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;
- здатність робити обґрунтовані висновки;

фахових:

- здатність оперувати категоріями з історії туризму;
- здатність аналізувати зміни в географії подорожей у різні періоди історії;
- здатність прогнозувати розвиток вітчизняного і міжнародного туризму.

Результати навчання дисципліни **деталізують такі програмні результати навчання, передбачені відповідним стандартом вищої освіти України:**

- аналізувати основні фактори, що сприяють розвитку туризму;
- демонструвати навички прогнозування розвитку туризму у дестинаціях з різним ступенем економічного розвитку.

3 ПРОГРАМА ТА СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

3.1 Тематичний план лекційних занять

Тематичний план лекційних занять дисципліни “Історія туризму” характеризує таблиця 2.

Таблиця 2 – Тематичний план лекційних занять

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем (Т) та їх зміст	Обсяг годин		Література	
		ДФН	ЗФН	порядковий номер	розділ, під-розділ
М 1	Історія розвитку туризму у світі	36			
ЗМ1	Історія подорожей: витоки	6			
Т 1.1	Мандрівництво та подорожі в стародавньому світі	2		1-10	4.1
Т 1.2	Походи та подорожі в епохи Середньовіччя та Відродження	2		1-10	4.1
Т 1.3	Великі Географічні Відкриття	2		1-10	4.1
ЗМ2	Становлення туризму як масового явища	6			
Т 2.1	Створення передумов щодо активізації розвитку туризму в епоху Нового часу	2		1-10	4.1
Т 2.2	Подорожі XVII – XVIII ст.	2		1-10	4.1
Т 2.3	Подорожі XIX – початку XX ст.	2		1-10	4.1
ЗМ3	Міжнародний туризм – феномен XX століття	6			
Т 3.1	Формування основних туристських центрів у першій половині XX ст.	2		1-10	4.1
Т 3.2	Розвиток туризму в другій половині XX ст.	2		1-10	4.1
Т 3.3	Міжнародні туристські організації	1		1-10	4.1
Т 3.4	Загальна характеристика країн-лідерів туризму кінця XX – початку XXI століття	1		1-10	4.1
М 2	Історія розвитку туризму в Україні	18			
ЗМ4	Історія туризму в Україні від найдавніших часів до початку XX ст.	8			
Т 4.1	Подорожі територією України в стародавності	1		1-10	4.1
Т 4.2	Україна очима іноземних мандрівників	1		1-10	4.1
Т 4.3	Традиції гостинності та розвиток подорожей на Русі в X–XV ст.	1		1-10	4.1
Т 4.4	Внесок вітчизняних мандрівників у географічні дослідження земної кулі. Подорожі в Україні в XVI–XVIII ст.	1		1-10	4.1
Т 4.5	Розвиток туризму на українських землях у складі Російської імперії в XIX – на початку XX ст.	2		1-10	4.1
Т 4.6	Загальна характеристика розвитку туризму на українських землях у складі Австрійської (Австро-Угорської) імперії в XIX – на початку XX ст.	2		1-10	4.1
ЗМ5	Розвиток туризму в Україні в епоху СРСР	6			
Т 5.1	Умови виникнення туризму. Зародження туристського та екскурсійного руху	2		1-10	4.1
Т 5.2	Розквіт туристсько-екскурсійної діяльності в СРСР	2		1-10	4.1
Т 5.3	Туристичні організації «Плай», «Чорногора», «Інтурист», «Супутник»	2		1-10	4.1
ЗМ6	Розвиток туризму в незалежній Україні	4			
Т 6.1	Правові засади туристської діяльності в Україні	1		1-10	4.1

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем (Т) та їх зміст	Обсяг годин		Література	
		ДФН	ЗФН	поряд- ковий номер	розділ, під- розділ
Т 6.2	Сучасний стан туристичної галузі (1991-2018 рр.)	2		1-10	4.1
Т 6.3	Розвиток туризму в Івано-Франківській області	1		1-10	4.1

Всього:

Модуль 1 – змістових модулів – 3.

Модуль 2 – змістових модулів – 3.

3.2 Теми практичних занять

Теми практичних занять дисципліни «Історія туризму» наведено у таблиці 3.

Таблиця 3 – Теми практичних занять

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем (Т) та їх зміст	Обсяг годин		Література	
		ДФН	ЗФН	поряд- ковий номер	розділ, під- розділ
М 1	Історія розвитку туризму у світі	8			
ЗМ1	Історія подорожей: витоки	2			
Т 1.1	Мандрівництво та подорожі в стародавньому світі	0,5		1-10	4.1
Т 1.2	Походи та подорожі в епохи Середньовіччя та Відродження	0,5		1-10	4.1
Т 1.3	Великі Географічні Відкриття	1		1-10	4.1
ЗМ2	Становлення туризму як масового явища	2			
Т 2.1	Створення передумов щодо активізації розвитку туризму в епоху Нового часу	0,5		1-10	4.1
Т 2.2	Подорожі XVII – XVIII ст.	0,5		1-10	4.1
Т 2.3	Подорожі XIX – початку XX ст.	1		1-10	4.1
ЗМ3	Міжнародний туризм – феномен XX століття	4			
Т 3.1	Формування основних туристських центрів у першій половині XX ст.	1		1-10	4.1
Т 3.2	Розвиток туризму в другій половині XX ст.	1		1-10	4.1
Т 3.3	Міжнародні туристські організації	1		1-10	4.1
Т 3.4	Загальна характеристика країн-лідерів туризму кінця XX – початку XXI століття	1		1-10	4.1
М 2	Історія розвитку туризму в Україні	10			
ЗМ4	Історія туризму в Україні від найдавніших часів до початку XX ст.	4			
Т 4.1	Подорожі територією України в стародавності	0,5		1-10	4.1
Т 4.2	Україна очима іноземних мандрівників	0,5		1-10	4.1
Т 4.3	Традиції гостинності та розвиток подорожей на Русі в X–XV ст.	0,5		1-10	4.1
Т 4.4	Внесок вітчизняних мандрівників у географічні дослідження земної кулі. Подорожі в Україні в XVI–XVIII ст.	0,5		1-10	4.1
Т 4.5	Розвиток туризму на українських землях у складі Російської імперії в XIX – на початку XX ст.	1		1-10	4.1

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем (Т) та їх зміст	Обсяг годин		Література	
		ДФН	ЗФН	порядковий номер	розділ, підрозділ
Т 4.6	Загальна характеристика розвитку туризму на українських землях у складі Австрійської (Австро-Угорської) імперії в ХІХ – на початку ХХ ст.	1		1-10	4.1
ЗМ5	Розвиток туризму в Україні в епоху СРСР	4			
Т 5.1	Умови виникнення туризму. Зародження туристського та екскурсійного руху	1		1-10	4.1
Т 5.2	Розквіт туристсько-екскурсійної діяльності в СРСР	1		1-10	4.1
Т 5.3	Туристичні організації «Плай», «Чорногора», «Інтурист», «Супутник»	2		1-10	4.1
ЗМ6	Розвиток туризму в незалежній Україні	2			
Т 6.1	Правові засади туристської діяльності в Україні	0,5		1-10	4.1
Т 6.2	Сучасний стан туристичної галузі (1991-2018 рр.)	1		1-10	4.1
Т 6.3	Розвиток туризму в Івано-Франківській області	0,5		1-10	4.1

3.3 Завдання для самостійної роботи студента

Перелік матеріалу, який виноситься на самостійне вивчення, наведено у таблиці 4.

Таблиця 4 – Матеріал, що виноситься на самостійне вивчення

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем (Т) та їх зміст	Обсяг годин		Література	
		ДФН	ЗФН	порядковий номер	розділ, підрозділ
М 1	Історія розвитку туризму у світі	40			
ЗМ1	Історія подорожей: витоки	20			
Т 1.1	1. Мандрівки на Давньому Сході як складова способу життя. Давньокитайські мандрівники. 2. Подорожі у країнах Месопотамії. Географія подорожей давніх єгиптян 3. Подорожі та експедиції фінікійців і карфагенян 4. Великі полководці стародавності. Значення завойовницьких походів для розвитку подорожувань. 5. Активізація мандрівництва та подорожей в Стародавній Греції та Римі. 6. Розвиток туристської інфраструктури в стародавності	10		1-10	4.1 4.3, 4.5
Т 1.2	1. Експедиції вікінгів у Середньовіччі. 2. Паломництво як основний вид подорожей у Середньовіччя. 3. Арабські мандрівники Середньовіччя. 4. Хрестові походи та їх значення для розвитку туризму	5		1-10	4.1 4.3, 4.5
Т 1.3	1. Відкриття й освоєння Америки. 2. Навколосвітня подорож Ф.Магеллана	5		1-10	4.1 4.3, 4.5
ЗМ2	Становлення туризму як масового явища	10			
Т 2.1	1. Португальські дослідницькі експедиції ХV–ХVІ ст. 2. Іспанські дослідницькі експедиції ХV–ХVІ ст. 3. Російські землепрохідці та першовідкривачі. 4. Дослідницькі експедиції голландців в епоху Нового часу. 5. Дослідницькі експедиції англійців в епоху Нового часу.	5		1-10	4.1 4.3, 4.5

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем (Т) та їх зміст	Обсяг годин		Література	
		ДФН	ЗФН	порядковий номер	розділ, під-розділ
	6. Дослідницькі експедиції французів в епоху Нового часу.				
Т 2.2	Дослідницькі експедиції XVIII – XIX ст. на території Євразії	1		1-10	4.1 4.3, 4.5
Т 2.3	1. Соціально-економічні причини становлення туризму в XIX столітті. 2. Становлення організованого туризму в XIX ст. Перші туристичні фірми та організації. 3. Томас Кук та його роль у розвитку туризму. 4. Європейські дослідницькі експедиції XIX – початку XX ст.	4		1-10	4.3, 4.5
ЗМ3	Міжнародний туризм – феномен XX століття	10			
Т 3.1	1. Формування основних туристських центрів у першій половині XX ст. 2. Розвиток і удосконалення матеріальної бази та інфраструктури туризму у XIX – XX ст. 3. Створення і діяльність міжнародних туристичних організацій.	4		1-10	4.1 4.3, 4.5
Т 3.2	Загальна характеристика розвитку туризму в другій половині XX ст.	1		1-10	4.1 4.3, 4.5
Т 3.3	Всесвітня туристична організація	1		1-10	4.1 4.3, 4.5
Т 3.4	1. Світовий туризм на сучасному етапі: динаміка, проблеми та перспективи розвитку. 2. Значення геополітичної ситуації для формування туристських потоків. 3. Вплив туризму на соціокультурне середовище.	4		1-10	4.1 4.3, 4.5
М 2	Історія розвитку туризму в Україні	26			
ЗМ4	Історія туризму в Україні від найдавніших часів до початку XX ст.	10			
Т 4.2	Перші вітчизняні мандрівники-паломники	2		1-10	4.1 4.3, 4.5
Т 4.3	Освітнянські, наукові, місіонерські подорожі українців за кордон у XV–XVII ст.	2		1-10	4.1 4.3, 4.5
Т 4.4	Василь Григорович Барський	2		1-10	4.1 4.3, 4.5
Т 4.5	Виникнення в Україні перших туристських організацій. Кримсько-Кавказький гірський клуб	2		1-10	4.1 4.3, 4.5
Т 4.6	Організація краєзнавчо-туристського руху на західноукраїнських землях в XIX ст.	2		1-10	4.1 4.3, 4.5
ЗМ5	Розвиток туризму в Україні в епоху СРСР	10			
Т 5.2	Особливості туристсько-екскурсійної справи в Україні у міжвоєнний період (1918–1939 рр.).	5		1-10	4.1 4.3,

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем (Т) та їх зміст	Обсяг годин		Література	
		ДФН	ЗФН	поряд- ковий номер	розділ, під- розділ
Т 5.3	Красознавчо-туристичні товариства “Сокіл”, “Січ”, “Чорногора”, “Плай”	5		1-10	4.1 4.3, 4.5
ЗМ6	Розвиток туризму в незалежній Україні	6			
Т 6.2	1. Сучасний стан туристичної галузі України. Особливості в'їзних та виїзних туристичних потоків. 2. Характеристика готельного господарства і туристської інфраструктури України.	6		1-10	4.1 4.3, 4.5

4 НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

4.1 Основна література

1. Абрамов В. В. Історія туризму : підруч. / В. В. Абрамов, М. В. Тонкошкур; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х.: ХНАМГ, 2010. – 294 с.
2. Воронкова Л. П. История туризма и гостеприимства : Уч. пособие / Л. П. Воронкова – М. : ФАИР-Пресс, 2004. – 304 с.
3. Єрмаченко В. Є. Історія туризму. Конспект лекцій для студентів напряму підготовки 0504 «Туризм» / В. С. Єрмаченко, Ю. Ю. Іващенко, Ю.М. Котельникова. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2007. – 96 с.
4. История туризма : учебник / коллектив авторов ; отв. ред. и сост. Ю.С. Путрик. – М. : Федеральное агентство по туризму, 2014. – 256 с.
5. Макаренко С. Н. История туризма : Учебное пособие / С. Н Макаренко, А. Э. Саак – Таганрог : Изд-во ТРТУ, 2003. – 94 с.
6. Остапчук В.В. Історія туризму : Навч. посіб. / В. В. Остапчук, П. Ф. Коваль, Г. П. Андреева. – Ніжин: Вид-во НДУ ім. Гоголя, 2008. – 143 с.
7. Соколова М. В. История туризма : Уч. пособие / М. В. Соколова. – М. : Мастерство, 2002. – 352 с.
8. Устименко Л. М. Історія туризму : Навчальний посібник / Л. М. Устименко, І. Ю. Афанасьєв. – К. : Альтерпрес, 2008. – 354 с.
9. Верес К.О. Історія туризму : Конспект лекцій для студентів напряму підготовки 6.140103 «Туризм» денної форми навчання. – К. : НУХТ, 2013. – 145 с.
10. Федорченко В. К. Історія туризму в Україні : Навч. посібник / В. К. Федорченко В. К., Т. А. Дьорова. – К. : Вища школа, 2002. – 195 с.

4.2 Додаткова література

1. Кузик С. П. Географія туризму / С. П. Кузик. – К. : Знання, 2011. – 271 с.
2. Кифяк В. Ф. Організація туристської діяльності в Україні / В. Ф. Кифяк. – Чернівці : Книги-XXI, 2003. – 300 с.
3. Круль Г. Я. Основи готельної справи. Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 368 с.
4. Ганский В. А., Андрейчик Е. В. История путешествий и туризма / В. А. Ганский, Андрейчик Е.В. – Новополюцк: ПГУ, 2014. – 526 с.

4.3 Література та методичне забезпечення практичних занять

- Іп Передерко В. П. Історія туризму: методичні вказівки до дисципліни. – Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2014. – 22 с.

4.4 Література та методичне забезпечення самостійної роботи

1с Передерко В. П. Історія туризму: конспект лекцій. – Івано-Франківськ: Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу, 2016. – 118 с.

4.5 Інформаційні ресурси в Інтернеті

www2.unwto.org/
<https://www.wttc.org>
<http://www.etc-corporate.org>
www.if.gov.ua
<http://tourlib.net>

5 МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

Оцінювання знань студентів проводиться за результатами комплексних контролів. Схему нарахування балів при оцінюванні знань студентів з дисципліни наведено в таблиці 5.

Таблиця 5 – Схема нарахування балів у процесі оцінювання знань студентів з дисципліни “Історія туризму”

	Максимальна кількість балів
Практичні заняття	45
Модульна контрольна робота 1	15
Модульна контрольна робота 2	15
Контроль засвоєння теоретичних знань ЗМ1-ЗМ3	
Домашня робота	25
Усього	100

Диференційований залік з дисципліни виставляється студенту відповідно до чинної шкали оцінювання, що наведена нижче.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, диференційованого заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
67-74	D	задовільно
60-66	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни